

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1968. december 16.

bb. 1. 1969. júniusában összeül a pedagógusok világkongresszusa

t vt/lk/sr/ll la

1968. december 16.

Varsóban tartotta végrehajtó bizottsági ülését a pedagógus szakszervezetek nemzetközi szövetsége /fise/. a tanácskozásról Péter Ernő, a pedagógusok szakszervezetének főtitkára nyilatkozott az mti munkatársának. elmondta: a nemzetközi szövetség mind többet foglalkozik az iskolák, az oktatás-ügy szakmai problémáival. az ülésen egyöntetűen foglalkozást állást emellett, hogy korunkban, amikor a természettudományok, a technika fejlődése igen gyorsan halad előre, az iskola ne maradjon el nagyon a kor követelményei mögött. ezért feltétlenül foglalkozni kell az ifjúság korszerű nevelésének kérdésével, valamint az ezzel szorosan összefüggő pedagógus-képzés, illetve továbbképzés módszereinek fejlesztésével, tökéletesítésével. ezt a cikket szolgálja a pedagógus világkongresszus is, amelyet - a végrehajtó bizottság ülésén elfogadott határozat értelmében - 1969. júniusában tartanak az ndk fővárosában, berlinben. a tervek szerint a tanácskozást nem csupán a fise hívja össze, hanem néhány nem hozzá tartozó szervezet is csatlakozik a szervezéshez, mint például a japán pedagógusok szakszervezete.

elmondotta még a főtitkár, hogy a végrehajtó bizottság kifejezte szolidaritását a vietnami néphősi harcával. az ülésen a szocialista országok küldöttségein kívül részt vett több európai, ázsiai, afrikai és dél-amerikai tőkés ország pedagógus szakszervezetének delegációja is. a nemzetközi szövetség új tagszervezetekkel bővült. a következő országok pedagógus szakszervezetei csatlakoztak a szövetséghez: peru, szenegál, angola, mauritius-szigetek, ceylon, két francia szakszervezet, az eak, a szudáni pedagógus szakszervezetek szövetsége, amelyhez öt szakszervezet tartozik, valamint a pán-indiai pedagógus szövetség./mti/

.-.

- 1 -

bb. 2. szikkutatók nemzetközi tanácskozása budapesten

i jf/jf/il la

1968. december 16.

a nemzetközi talajtani társaság európai szikkjavítási munkacsoportja december 17-én, kedden budapesten tartja első értekezletét. az mta talajtani és agrokémiai kutató intézetében megrendezésre kerülő találkozóon nyolc ország szakemberei vesznek részt; egyeztetik az európai szikkjavítás kutatási programját./mti/

..-

bb. 3. latin-amerikából is jelentkeztek magyar egyetemekre - tandíj 1 500 dollár

i fe/gk/sr/il la

1968. december 16.

közismert, hogy a világ leghíresebb egyetemein megtalálhatók a magyar, illetve magyar származású tudósok, kutatók. ez kelthette fel az érdeklődést a magyar egyetemek, tudományos intézmények iránt. az utóbbi időben egyre több levél érkezik a világ minden tájáról - a tengerentúlról és a nyugat-európai országokból - a kint élő magyar származású és nem magyar fiataloktól, amelyben az iránt érdeklődnek, miként folytathatnák tanulmányaikat magyarországon. érdeklődésük igen széles körű, szerepel benne csaknem valamennyi tudományág, ide sorolva a zene, a balett és a képzőművészetek különböző ágazatait. kulturális kormányzatunk ezért jutott arra az elhatározásra, hogy helyt ad a kéréseknek és megteremti a feltételeket ahhoz, hogy aki hazánkban kíván tanulni, arra módot találjon, - mondották az mti munkatársának a művelődésügyi minisztérium nemzetközi osztályán.

a jelentkezőknek a választott szakkból - a hazai szokásoknak megfelelően - felvételi vizsgát kell tenniük. ez alól csak azok mentesülhetnek, akik olyan országból érkeznek, ahol a szóban forgó szakkból egyéves előkészítő tanfolyamot végeztek. a felvételi vizsga nem könnyű feladat elé állítja a pályázót, mert a követelmények meglehetősen magasak. a magyar diploma értékének megvédése ezt szükségessé teszi.

/folyt.köv./

16

- 2 -

bb. 3./ latin-amerikából ... folyt./ il

a jelentkezőknek - a magyar fiatalokhoz hasonlóan - egészségileg is alkalmasaknak kell lenniük a választott szakra. a tandíj - egy akadémiai évre - 1500 dollár. ebben bennfoglaltatik a képzés, valamint a teljes ellátás költsége és az egészségügyi gondoskodás. a fölvevett vendégdiák együtt lakik és dolgozik magyar társaival az egyetemi kollégiumban. aki nem tud magyarul, díjmentesen vehet részt magyar nyelvtanfolyamon. tandíj-kedvezményt vagy -mentességet azok a jelentkezők élvezhetnek, akik a magyar nyelv és irodalom, a magyar történelem, valamint a hungarológia fogalomkörébe eső tárgyakat - néprajzot - választanak. a magyarok világszövetsége, mivel hozzá is számos ilyen irányú kérdéssel fordultak, tanulmányozza annak a lehetőségét, miként támogassa a magyar származású hallgatók magyarországi képzését.

ez idő szerint már tanulnak a hazai egyetemeken az usából, kanadából, japánból, franciaországból és svájcól érkezett fiatalok. a jövő tanévre vannak már jelentkezők latin-amerikából és az északi országokból. külföldi diplomások közül többen fordultak az illetékesekhez azzal a kéréssel, hogy magyarországon szeretnének magasabb tudományos fokozatot szerezni. kulturális szerveink ezt lehetővé teszik számukra./mti/

..-

bb. 4. tizennégy millió forint értékű matyó himzés exportra

a vid k/tné/ká/il la

1968. december 16.

teljesítette ideai exporttervét a mezőkövesdi matyó háziipari szövetkezet. csaknem 20 országba mintegy 14 millió forint értékű népművészeti cikket és használati tárgyat szállítottak. az idén is nagy sikere volt a matyó mintákkal diszitett gyermekruháknak, női bluzoknak, f. h. és színes asztali készletekből többet adtak el külföldön, mint a korábbi években. az újdonságok közül különösen nagy sikert arattak a matyó motívumokkal diszitett női divatcsizmák, papucskok, harisnyák, s a hajdani matyó kenyeres tarisznya mintájára készített női táskák. eredeti népviseletbe öltöztetett matyó babát csaknem tizetret szállítottak külföldre./mti/

..-

- 3 -

bb. 5. előzetes évvégi mérleg a budapestiek művelődéséről

i hi/tm/sr/11 la

1968. december 16.

Budapest kulturális viszonyainak számos érdekes vonatkozásáról számol be az ez évi előzetes népművelési mérleg. Meggyőző adatok bizonyítják például, hogy a főváros nemcsak politikai és gazdasági, hanem kulturális központja is az országnak, s ennek megfelelően a lakosság művelődési igénye, érdeklődése is jóval meghaladja az országos átlagot. Száz lakosra számítva - figyelmen kívül hagyva a 10 éven aluli gyermekeket - a mozibajárók száma Budapesten 82, országosan 68, a színházkezelők aránya a fővárosban 51, országosan 36; Budapesten száz ember közül 74 olvas rendszeresen szépirodalmat, ugyanakkor az országos átlag 53. A hangversenykedvelők aránya 11:5, a főváros javára. A statisztikából kitűnik az is, hogy a televízió a népművelés mely területeiről hódítja el a közönséget. A legfrissebb kimutatás szerint például egy-egy fővárosi lakos évi átlagban körülbelül 13 filmet néz meg, hat évvel ezelőtt viszont lényegesen többet - évente 19-szer - volt moziban.

A budapesti népművelésben növekvő szerepet játszik a több mint 150 művelődési otthon jellegű intézmény. Látogatóik száma várhatóan az idén is meghaladja a 10 milliót. Közönségük kétharmada része ismeretszerzési, több mint 30 százaléka pedig szórakozási célból keresi fel az intézményeket. A művelődési otthonokban működik a több mint 100 klub túlnyomó hányada. Sokoldalú programjaik egyre több embert vonzanak, különösen a könyv- és irodalmi, a színház-, a film-, a képzőművész és a zenebarát klubok. Az igényeket azonban ma még nem tudják teljesen kielégíteni.

Növekszik a lakóterületen folytatott népművelő tevékenység. Több mint 150 könyvtár gondoskodik az olvasást kedvelők igényeinek kielégítéséről, a kölcsönzés a népesség több mint 10 százalékára terjed ki.

A lakótelepek népművelési helyzete viszont több szempontból gondot okoz. Intézményekkel való ellátottságuk hiányos, emiatt a közösségi élet itt nehezebben alakul ki. A vizsgálatok szerint a József Attila lakótelepen például a családoknak csupán 32 százaléka tart egymással kapcsolatot, a régi bérházakban 70 százalékauk.
/folyt.köv./

- 4 -

bb. 5./ előzetes évvégi ... folyt./ 11

az ifjúság összefogása még inkább akadályba ütközik, hiszen a lakótelepeken nagyrészt a családok jutottak új otthonhoz. Lágymányosan például a fiatal házaspároknak csupán öt, az Üllői úti lakótelepen valamivel több mint 2 százaléka gyermektelen. A közösségi élet kialakítására az említett körzetekben a népművelés eszközeit fokozottan igénybe veszik a különböző szervek./mti/

..-

bb. 6. „kulcsátadás”, előtt már é vára

a vid cs/mné/ká/11 la

1968. december 16.

A Mecsek erdőrengetegében magas hegycsúcson ötszög alakú vár vastag falai meredeznek, amelyet a történelmi források szerint a környéket rettegésbe tartó középkori rablólovag, máré László emeltetett, majd Ferdinánd császár parancsára egy katonai büntetőalakulat rombolt le. Az egykori erősséget 2,5 millió forintos költséggel rekonstruálták: a külső védfalakat, az északi főkaput, továbbá a belső kacskaringós kőlépcsőket helyreállították, ugyancsak feltárták a várkut mélyén nyíló menekülő alagutakat, majd a régi palotaszárny helyén kétszintes épületet emeltek turistaszálló és múzeum céljaira. A helyreállítással egyidőben a vár területén kutató ásásokat végeztek: a felszínre került faragott kőveket, régi edényeket, fegyvereket, pénzeket a vármuzeumban helyezik el. Az újjávarázsolt reneszánsz fellegváron az utolsó simításokat végzik. A turistaszállóban - amelynek kulcsát a komlói bányászsportkör természetjárói kapják meg karácsonyi ajándékként - 18 fekhely várja a kirándulókat./mti/

..-

bb. 7. meglopta ismerősét - kilenchnapi szabadságvesztés

i bc/lk/sr/11 la

1968. december 16.

Czuth László, 22 éves segédmunkás, tótszerdahelyi lakos több alkalommal együtt szórakozott egy budapesti férfi-ismerősével.

/folyt.köv./

- 5 -

cb. 7./ meglopta ... folyt./ 11

utóbbi zsebrádióját és napszemüvegét használatra átadta Czuthnak. egy reggel együtt voltak a nyugati pályaudvaron, s egy idős férfi utbaigazítást kért tőlük. Czuth elkísérte az illetőt, majd a pályaudvar területét elhagyva, villamoson a déli pályaudvarra ment, székesfehérvárra utazott. ismerősének rádióját, napszemüvegét magával vitte és értékesíteni akarta. erre azonban nem kerülhetett sor, mert közben őrizetbe vették.

a központi kerületi bíróság Czuth Lászlót - figyelembe véve, hogy korábban többször megbüntették - kilenchnapos szabadságvesztésre ítélte. /mti/

--

- 6 -

bb 8. magyar-szovjet vízvédelmi együttműködés szabolcsban

vid-ca/tné-ju ká la

1968. december 16.

az ország egyik legszükségesebb talajadottságu táján, a magyar-szovjet határvidék bvezetésében gyakran sietnek egymás segítségére a magyar és a kárpátukrajnai vízügyi szakemberek. a csaroda-tákos határ rendezésére nemrégiben jó segítséget adtak a kárpátukrajnaiak: a munkácsi járás gépesített műszaki egységait küldték a talajvízes területre. nagy teljesítményű árcsnyító géppel naponta 1700 méter égetett agyagcsövet helyeztek a zsem-békos, vízenyős földbe, s ezzel egy méteres mélységből elvezették a felszínre törő vizet. a munkálatokat husz holdon nyolc nap alatt befejezték. /mti/

--

bb 9. ,, zöld utat,, kapott a murai vízmű építése

a vid-kz/tné-ju ká la

1968. december 16.

hosszu tárgyalás-sorozat után zöld utat kapott a nagykanizsa és környékének ellátására tervezett murai vízmű építése. első szakasza 1971 végére készül el, 1972 elején pedig már napi 6 ezer köbméter vizet szolgáltat nagykanizsának. teljes felépítése 1975-re várható. az országos vízügyi hivatal regionális szerepet szánt a több mint 60 millió forintos költséggel a mura folyó felépülő vízműnek. a kutatófurások adatai szerint ugyanis ezinte kimeríthetetlen bőségű a mura folyó völgyének vízellő helye. éppen ezért felmerült az a terv is, hogy innen biztosítják zalaegerszeg vízszükségletét. a murai vízmű megépítésével párhuzamosan új csatornahálózatot is kap nagykanizsa. erre az 1970-ben megkezdődő munkára több mint 100 millió forintot költenek. /mti/

--

bb 10. verek,, nonfoglalása,,

vid-ca/mné-ju ká la

1968. december 16.

borsod megye bodrog-közi tájain a korán beköszöntött hideg idő ,, nonfoglalásra,, készítette a verebeket. bodrogkeresztúr környékén a folyómenti meredek lösz-partokat, ahol a partifecskek százei fészkeltek, most harsány csiviteléssel verebek szállták meg. az ornitológusok szerint több ezer veréb költözött a menedékes fecskefészkekbe. hasonló jelenséget figyeltek meg a tiszamenti falvakban is. többhelyütt a házak eresze alatti fecskefészkekbe is beköltöztek a verebek, s reggelente együtt lakmároznak a baromtyakkal. /mti/

--

2.45/14

-7-

17. Júl.
985 Dui

bb 11. sikeres kutató és gyűjtőmunka a veszprém megyei falvakban
a vid fm/tr-ju ká la 1968. december 16.

veszprém megyében a hazafias népfront támogatásával tovább erősödött a honismereti mozgalom. a 15-20 tagú szak-
körök munkájában résztvesznek a falu értelmiségi dolgozói és tsz-
tagjai egyaránt. a szakkörök eredményes munkát végeznek: néprajz-
kutatást folytatnak településtörténeti monográfiát készítenek és
összegyűjtik a községben fellelhető muzeális értékű emlékeket.
berhidán gazdag kulturtörténeti gyűjtemény és sok levéltári anyag
dicséri a szakköri tagok munkáját. gyenesdiáson szinte a falu ma-
don lakosa „ régésznek „ számít; egy alkalommal a balatonvidék
legnagyobb honfoglaláskori temetőjére hívták fel a szakemberek fi-
gyelmét, és ugyancsak a helybeliek vezették nyoma a régészeket
a gyenesdiás és vonyarcvashegy közötti római település felkutatá-
sakor. a falu házaiban összegyűjtötték a régi iparművészeti, hasz-
nálati és néprajzi tárgyakat. túskeváron a somló és vidéke hely-
történeti múzeum jelzi a környékbeli falusi lakosok szorgalmas
gyűjtőmunkáját. balatonkenesén a kossuth-emlékeket gyűjtötték
össze és a helytörténeti múzeumban külön néprajzi szobát is beren-
dezttek. révfülöpön - benne: László iskola-igazgató irányításával
- több szobát megtöltő gazdag muzeumi anyagot gyűjtötték össze.
a helytörténeti dokumentumokon kívül józsef attila, radnóti mik-
lós, eikszáth kálmán és arany jános szellemi és tárgyi nagyátéka-
ból kutattak fel érdekes emlékeket. /mti/

bb 12. vadfeldolgozó és hűtőüzem épül békéscsabán
vid-cs/mné-ju ká la 1968. december 16.

a mék békéscsabai kirendeltségén az őszi idényben több mint
40.000 fácánkacást, nyulat, őzet, däm vadat vettek át a vadásztár-
ságoaktól. minthogy a környék vidéken gazdag a vadállomány, a bé-
készsabai kirendeltség most vadfeldolgozó és hűtőüzemet épít. a
jövő év végén már konyhakész és félkész csomagok készülnek
itt a különböző apróvad-félékből. a tervek szerint külön exportál-
ják a nyulgerincet, a nyulcombót és a fácánt, hazai fogyasztásra
pedig többek között vadaprólékot hoznak forgalomba műanyag-tasa-
kokban. /mti/

9.30/ju
Gsz Dny

--

-8-

bb 13. veszett rókok a bakonyban
vid-cs/mné-ju ká la 1968. december 16.

a bakony erdősegeiben, főleg veszprém környékén és bar-
tag határában ismét „ szelid „ rókákra figyeltek fel a környék lakói.
az egyébként igen óvatos rókák bemereszkedtek a lakóházak udvará-
ra is. a szakemberek megállapították, hogy a vidéken ismét fel-
lépett a rókavesztség. a februári nagyszabású irtóhadjárat után
most először találtak ismét veszett rókát. a megyei egészségügyi
szervek első lépésként az iskolákban tartottak tájékoztatót az em-
berre is veszélyes betegségről, egyúttal felhívták a bakonyi
falvak lakóinak figyelmét, hogy óvakodjanak a gyanusan „ szelid „
rókáktól. /mti/

--

bb 14. téli „ hagymajaratok „ csongrádból
a vid-cs/tné-ju ká la 1968. december 16.

a makói „ hagymás „ tájkörzet az idén is bőségesen ellát-
ja világhírű termékével a belföldi piacot. budapestre eddig 400
győr, veszprém, zala, borsod és szabolcs-szatmár megyébe pedig mint
egy ezer vagonnyi vöröshagymát szállítottak. ezenkívül nagy menny-
iséget exportáltak európa különböző országaiba, a makó környéki
fűszernövényből, amely minőségben felülmúlja mind az egyiptomi,
mind pedig a spanyol vöröshagymát: tetszetősebb, fényesebb héjú,
sűrűbb „ husu „ és jobban eltartható. az őszi és téleleji idő-
szakban 500 vagonnyi hagymát szállítottak ausztriába, továbbá
a német szövetségi köztársaságba, angliába, svédországba és olasz-
országba. legutóbb 500 mázsa hagymát hőszigetelt vagonokban svéd-
országba küldtek.

a szárított hagyma iránt is nagy érdeklődés mutatkozik
külföldön, éppen ezért az idén fokozott mértékben tértek rá a nagy-
ma szárítására. a konzervgyárak, valamint a herbária vállalat szék-
kutasai, balmazújvárosi és fűzesabonyi telepein vagontelekben szá-
rítják a szeletekre vágott makói hagymát. eddig csaknem ezer va-
gonnyal dolgoztak fel. a szárított hagymából nemcsak európa külön-
böző országaiba, de japánba is nagy mennyiséget szállítanak. /mti/

--

8.55/ju
Gsz Dny

-9-

bb 15. mezőgazdasági kutatóállomás épül a mecsek alján

a vid-cs/mné-ju ká la

1968. december 16.

a mecsek-alján, a péctől nem messze fekvő bicsérdén mezőgazdasági kutató állomás épül, ahol a jövő tavasszal kezdődnek a tudományos munkák. az új állomás főleg a takarmánytermesztés fejlesztésével foglalkozik majd. a korábbi kutatások szerint ugyanis a különböző takarmánynövények megfelelő vetési sorrendjének kialakításával és a termőföldek intenzív öntözésével elérhetik, hogy egy-egy területről évente háromszoros-négyszeres termést takarítsanak be. a kutatóállomás számára 180 holdas telepet alakítottak ki. a kutatóépület már tető alá került: itt kapnak helyet a laboratóriumok, a vizsgálószobák. a tervek szerint a kutatóállomást a későbbiek során egy 50 férőhelyes tehénistállóval egészítik ki, amelyben takarmányozási kísérleteket folytatnak. a komplex tudományos kutatóállomás építésére és berendezésére mintegy 5 millió forintot költenek. ez lesz baranya megye első mezőgazdasági kísérleti intézménye. /mti/

--

bb 16. négyszáz lakásos tsz-lakótelep

a vid-cs/mné-ju ká la

1968. december 16.

a törökszentmiklósi aranykalász tsz-ben a tagok szociális és kulturális helyzetének megjavítására nagyarányú beruházási tervet készítettek. mivel a dolgozók egy része még távoli tájakon él, és sok a fiatal házaspár is, akik lakásra várnak, a tsz programjában szerepel egy négyszáz lakásos lakótelep megépítése. az új városnegyed kialakításához és a gazdaság egyéb beruházásaihoz sok szakemberre lesz szükség. ezért januártól az üzemi építőbrigád létszámát 50-re emelik. az építkezések irányítására külön építész-mérnököt alkalmaz a szövetkezet. a tsz brigád a tervek szerint évente 25-28 millió forint értékű épületet ad át rendelkezésükre. a szociális létesítmények listáján üzemi konyha, étterem, továbbá bölcsődék, napközi otthonok, óvodák és művelődési létesítmények szerepelnek. /mti/

--

bb 17. tűzálló fa

a vid-kz/tné-ju ká la

1968. december 16.

különleges új termékkel - tűzálló fával - jelentkezett a piacon a tokodi fatelítő üzem. az égést gátló vegyszerekkel telített fa akkor sem kap lángra ha benzinnel leöntik és meggyújtják. első megrendelő a magyar hajó- és darugyár volt, de érdeklődik már a termék iránt a győri vagongyár is. a vagongyártásnál ugyanis rendkívül előnyös, ha a kocsik faalkatrészei gyulladásmentes anyagból készülnek. a győri üzem megbízásából kombinált impregnálási technológiát dolgoznak ki tokodon. olyan vegyszereket akarnak előállítani, amelyek nemcsak tűzállóvá teszik a fát, de korhadását és gombásodását is megakadályozzák. /mti/

--

9.05;ju

-10-

909 Juli
G. D. D.

bb 18. szovjet-magyar együttműködés a kisfeszültségű készülékek fejlesztésében - háromnapos konferencia a technika házában

t tz/j-la le

1968. december 16.

- a kisfeszültségű készülékeket gyártó ipar az utóbbi években a kutatás, a fejlesztés és a gyártás területén olyan előrehaladást ért el, ami az új gazdaságirányítási rendszer megnövekedett igényei közepette is biztosítani tudja az iparág töretlen fejlődését. - mondotta Kovács István, a kohó- és gépipari miniszter első helyettese megnyitóbeszédében a korszerű kisfeszültségű kapcsolókészülékek tárgyában rendezett konferencián. a technika házában hétfőn reggel kezdődött háromnapos tanácskozási a magyar elektrotechnikai egyesület szervezte meg azért, hogy a szakemberek áttekinthessék a gyártmányok fejlesztési irányait és gyártási programjait. a tanácskozáson 14 előadás hangzik el, közülük kettő külföldi szakemberek részéről.

egyébként - amint Kovács István megállapította - a kisfeszültségű villamoskészülékek gyártásának jelentős hagyományai vannak hazánkban. párizs, róma és más nagyvárosok világításának kidolgozásában és az olasz államvasutak villamosításában számos magyar szakember vett részt, és az iparág már a felszabadulás előtt, de különösen azt követően elismert rangot szerzett nemzetközi viszonylatban is. a villamosipari kutató intézet, az egyesült villamosgépgyár készülékgyára, a villamos berendezés és készülék művek kutató gárdája, a műszeripari, a műanyagipari és a vasipari kutató intézet, valamint a budapesti műszaki egyetem számos tanszéke vesz részt a kutatásban.

az ipar azonban mind nagyobb igényeket lép fel a kisfeszültségű készülékek gyártásával, fejlesztésével szemben. ezeknek a kielégítése csak olyan nemzetközi együttműködéssel lehetséges, amelyhez érvényesíthető az ésszerű munkamegosztás. ezt a célt segíti elő a szovjet-magyar együttműködési szerződés is, amely megalapozza az új ipari termékek és technológiai eljárások, szabadalmak és műszaki dokumentációk cseréjét, - hangsúlyozta a miniszterhelyettes. /mti/

--

10.45/ln

9.05/ln

- 11 -

bh 19. konferencia a geodéziai munka fejlesztéséről

1 tz/1-ju ie bs

1968. december 16.

a budapesti geodéziai és térképészeti vállalat három napos tanácskozáson ad képet a meghívott szakemberek előtt kutatási eredményeiről, pontosabban a több száz kutatás közül a néhány legfontosabbról. a tanácskozáson, amely hétfő reggel kezdődött a technika házában, részt vesznek a belgrádi, a bukaresti, a moszkvai, a pozsonyi és a szófiai lesvérintézmények képviselői is.

a vállalat kutatói az utóbbi esztendőkből jelentős sikereket értek el a geodéziai munkák meggyorsításában, termelékenyebbé válásában. például az elektronikus távmérés eredményeként az egyik, nagyon sok erőt igénybevevő feladat, a háromszögelési hálózatok kiépítése most 45 százalékkal kisebb költséggel jár, mint öt évvel ezelőtt. az a tény, hogy a felmérések 80 százalékában ma már a légi fotogrammetriát alkalmazzák, 10-30 százalékos időspórolást eredményez, a terepmunka automatizálása, gépesítése, pedig a dolgozók munkáját könnyítene meg.

a beszámoló előadások vitájától a vállalat vezetői útmutatást várnak munkájuk további javításához. /mti/

bh 20. megyei tanácselnök-helyettesek és művelődésügyi osztályvezetők országos értekezlete

1 vt/1-ju bs

1968. december 16.

kétnapos értekezletre jöttek össze hétfőn a művelődésügyi minisztériumban a megyei tanácsok illetékes elnökhelyettesei és a művelődésügyi osztályok vezetői. az országos tanácskozást ilku-
sól művelődésügyi miniszter nyitotta meg. a résztvevők meghallgatják és megvitatják molnár jános miniszterhelyettesnek néhány köz-
művelődéspolitikai kérdésről, dr. polinszky károly miniszterhelyet-
tesnek a művelődésügy időszerű gazdasági kérdéseiről és ligossy
jensz miniszterhelyettesnek időszerű oktatáspolitikai feladatokról
szóló tájékoztatóját. /mti/

11.00/ju

-12-

11.00/ju
Böcsöny

bh 21. ittasan az ágyban dohányzott

1 fe/lk-ju bs

1968. december 16.

tatabányai lakásán német károly 42 éves villanyszerelő. a laudt, az égő cigarettától az ágyamű tüzet fogott és német károly füstmérgezésben meghalt. /mti/

bh 22. megszólalt az autó riasztóberendezése

1 fe/lk-ju bs

1968. december 16.

budapesten a xi. kerületben a karinty frigyes ut 23. szám előtt egy wartsburg személygépkocsit feltöltő dukai istván 38 éves, többszörösen büntetett segédmunkás. amikor az ittasi férfi a volánhoz ült, az autó riasztóberendezése megszólalt. a menekülő dukait egy járőrkezelő feltartoztatta. a rendőrség őrizetbe vétel miatt az eljárást indított dukai ellen. /mti/

bh 24. tízenöt-husz év múlva 30.000 lakosu város lesz balassagyarmat

1 vid-kz/áné-ju zs

1968. december 16.

a jelenlegi 13.000-ról a következő 15-20 évben 30.000-ra nő balassagyarmat lakóinak száma - közölték a nógrád megyei tanács végrehajtó bizottságának hétfőn balassagyarmaton megtartott ülésén. az iparéletet tekintve ezidőzerint még nagy mértékben elmaradt a település városban gyors egymásutánjában épülnek az új, főként könnyűipari üzemek. az év végére elkészült a városi tanács fémipari vállalatának új üzeme, amelyre 35 millió forintot költöttek. ide telepíti szabadvezeték gyárát a magyar kábel művek. a 150 millió forintos költséget igénylő nagyszabású építkezés előkészületei megkezdődtek. a város déli peremén a budapesti finomkötőtárugyár telepít 40 millió forintos költséggel új üzemet. az utóbbi több mint 600 balassagyarmati asszonyoknak és lányoknak biztosít munkalehetőséget. az ülésen hozott határozattal a végrehajtó bizottság elrendelte a megyei nyelvtanulmányi bizottság balassagyarmati üzeme, továbbá a dobozgyár fejlesztési lehetőségeinek felmérését. /mti/

12.02/lm

-13-

12.02/lm
Böcsöny

bb 23. hetvenkilenc közlekedési baleset a hét végén - tíz halott

1 fe/lk-lm zs

1968. december 16.

a hétfői rendőrségi krónika szerint valamelyest csökkent a közlekedési balesetek száma. Összesen 79 baleset történt, ezek közül tíz halálos, 20 életveszélyes, illetve könnyű sérülést végződött.

kiskunfélegyháza határában a megengedettnél nagyobb sebességgel, figyelemetlenül vezette motorkerékpárját horváth István 26 éves segédmunkás és belerohant egy előtte szabályosan haladó lovaskocsiba. a balesetnél horváth István életét veszítette.

varga Gáborné 74 éves nyugdíjas szabálytalan helyen ment át az utfesten pákozdon és egy tehergépkocsi elütötte. az idős asszony a kórházba a szállítás után sérüléseibe belehalt.

figyelemetlenül vezette lovászában a helyi buzakalász termelészövetkezet pótkocsis vontatóját kékesi József 45 éves vontatóvezető, s a község határában a járművel felborult. kékesi a helyszínen meghalt.

budapesten a 22. kerületben a mechanikai vállalathoz vezető bekötőúton figyelemetlenül vezette a vállalat tehergépkocsiját Bauer István 41 éves gépkocsivezető és elütötte Deák László 78 éves budaörsi nyugdíjast. Bauer segítségnyújtás nélkül tovább hajtott. Deákot a mentők súlyos állapotban szállították kórházba. a rendőrség a gázoló vezetőt elfogta és őrizetbe vette.

a 4. kerületben a váci úton Vinger Sándor 34 éves szerzőkészítő, dunakeszi lakos motorkerékpárjával a jeges úton felborult. pótlélen utazó felesége a villamosra esett és egy 3-as villamos - amely már nem tudott lefékezni - a szerencsétlen asszonyt halálra gázolta. /mti/

12.16/lm

- 14 -

le
Bárdy

bb 25. időjárásjelentés

gk-ju

1968. december 16.

a meteorológiai intézet jelenti 1968. december 16-án, hétfőn 13 órakor:

a hideg lassan tovább gyengül

Lengyelországban és ukránjában derült, száraz és hideg az idő. az elmúlt éjszaka ez volt európa egyik leghidegebb része. ennél hidegebb már csak a szovjetunió urál előtti térségében található. az atlanti-óceánról szárazföldünk középső részét fűlő élénk déli, délnyugati széllet enyhe, nedves levegő áramlik. hazára az ibériai-félszigeten, franciaországban és a brit szigeteken erősen felhős, esős, helyenként zivataros időjárás uralkodik. az enyhe nedves levegő lassan kelet felé helyeződik át és előreláthatólag kedden már a Kárpát-medence nyugati részein is éreztetni fogja hatását. hazánkban vasárnap a tisztultan 1.-5 órán keresztül sütött a nap. az ország többi részén borult idő volt. csapadék sehol sem hullott. az erősen felhős helyeken napközben sem emelkedett a hőmérséklet mínusz 2- mínusz 3 foknál magasabbra. azokon a helyeken, ahol több órán keresztül sütött a nap, plusz 4-5 fokos maximumok alakultak ki. ma hajnalra széles területi eloszlásban mínusz 1- mínusz 11 foki g hűlt le a levegő. délelőtt országsszerte általában felhős idő volt. a déli és szél helyenként megélnékült. 11 órakor plusz 1- plusz 4 fok között volt a hőmérséklet.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke mínusz 0.3 fok volt, a sokévi átlagnál 1.5 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet plusz 1 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 milliméter, gyengén súlyosodó irányzatú.

várható időjárás kedd estig: erősen felhős idő, ma néhány helyen kisebb havazás, kedden többfelé, elsősorban a dunántúlon havazás, havas eső. mérsékelt, időnként élénk déli, délnyugati szél. a hideg tovább gyengül. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 0- mínusz 5 fok között, északkeleten néhány fokkal mínusz 5 fok alatt. legmagasabb nappali hőmérséklet kedden mínusz 1- plusz 4 fok között.

a duna vízállása budapestnél 125 centiméter. /mti/

12.50/lm

- 15 -

le
Bárdy

bb 26. új földgázvezeték bajcsa és zalaegerszeg között

vid-kz/mné-ju bs

1968. december 16.

új, nagyénergetikus képességű földgázvezeték épít a síófoki távvezeték vállalat a déli országhatár melletti bajcsától bázakerettyén át zalaegerszegig. a magaskalóriájú bajcsai földgázát szállító vezeték a tervek szerint december végére elkészül. a zalaegerszegi háztartások gázellátását javítja. /mti/

--

bb 27. terhelési próba az északbalatonparti felüljárón

vid-kz/mné-ju bs

1968. december 16.

megkezdtek a balaton északi partján alsóórs közelében épült új közúti felüljáró terhelési próbáit. közel megrakott teherszállítókkal terhelik az előfeszített monolit vasbetonból készült 75 méter hosszú hidat, amely a vasútvonalat ívelti át. az új felüljáró „kiegyenesíti”, a már balatonfűredig korszerűsített 71-es utvonalat, feleslegessé teszi a z alsóórsi sorompót és megszünteti az ugyanott lévő „halálkanyart.../ mti/

--

bb 28. a rendkívüli lottó jutalom sorsolás főnyereménye

1 kf/kf-ju 1e bs

1968. december 16.

hétfőn münnich ferenc utcai székházában tartotta a sportfogadási és lottó igazgatóság „Ünnepi-akciójának... első rendkívüli tárgynyeremény sorsolását. a húzások az 50. játékhat szelvényei között összesen 500 nyereményt sorsoltak ki. a főnyereményt - egyszobás garzon öröklakást az 1. kerületi donáti utcában, - a 4 924 268 számú szelvény nyerte. /mti/

--

12.50/lm

-16 -

1301 beln
Bho-Dne

bb 29. a víz alá került tokodi 15-ös akna valamennyi dolgozója új munkahelyet kapott

vid vid-kz/mné-lm bs

1968. december 16.

a múlt csütörtökön víz alá került tokodi 15-ös akna csaknem 700 dolgozójának elhelyezésére külön bizottságot alakítottak a vállalatnál. a bizottság tagjai idét, tanácsot nem kimélve dolgoztak. gondosan mérlegették, kit melyik bányába, vagy külszíni üzembe helyezzenek. felvették a kapcsolatot a járás más ipari üzemével, gyáraival is. hétfőre a víz alá került akna minden dolgozója kézhez kapta azt az irást, amelyben arról értesítették, hogy elfoglalhatja új munkahelyét. többségük a vállalat bányáiban, külszíni üzemekben kapott munkát. csak néhányan, s azok is saját kérésükre váltak meg a vállalattól. /mti/

--

bb 30. jég-ügyelet a balatoni hajótelepben

vid-kz/mné-lm bs

1968. december 16.

gyorsan „hízik”, a balaton jégpáncélja. a gyors jégszedés gondot okoz a hajósoknak is. a síófoki hajóállomáson gyakran 3 motoros személyhajónak kell szolgálatot tartania: törlik a jeget, hogy megakadályozzák a vastagabb páncél kialakulását. a telepben felsorakozott hajók közül is állandóan törlik a jeget, mert enélkül kárt okozna a hajótestekben. /mti/

--

bb 32. szerelésre készek az új mecseki tv-adó műszaki épületei

vid kz/mné-lm bs

1968. december 16.

szerelésre készek a pécs feletti misina-tetőn épülő új tv-adó állomás műszaki épületei - a háromszintes adóépület és az energia központ. a posta műszaki szakemberei rövidesen munkához látnak. szomszédságukban a téli hónapokban is tovább épül az ország legmagasabb tv-tornya. az impozáns építmény 1970-ben nyeri el végleges formáját. /mti/

--

13.00/lm

- 17 -

de

bb 31. az ország legnagyobb fejtőgépe

a vid-kz/mné-lm bs

1968. december 16.

megkezdte próbalüzemelését a borsodi szénbányák berentei üzemében az ország legnagyobb - lengyel gyártmányu - fejtőgépe. munkahelyét - a 85 méter hosszú frontfejtést - a bányász dolgozó a jubileumi versenyben határidő előtt alakították ki. a biztosítást az nszk-ból vásárolt önműködő lépegető támpókat oldották meg, a szállítást pedig kaparó- illetve gumiszalagokra „bízta”, a berentei bányában 3 300 kalóriás jóminőségű szenet termelnek. a kedvezőtlen geológiai adottságok miatt a kézi munka azonban már nem volt kifizetődő. az óriás maróhenger egy nap alatt körülbelül négy métert halad előre a 85 méteres fronton. az előzetes számítások szerint a kézi munkához viszonyítva, háromszorosára növeli a termelékenységet, az önköltséget pedig körülbelül 40 százalékkal csökkenti./mti/

bb. 33. ankéta könnyűszerkezetes építési módszer hazai elterjesztéséről

t sb/lk/ll ie bs

1968. december 16.

az építőipar műszaki fejlesztésének egyik nagy, központi feladata befejeződött a házgyári építésmód kialakításával. a teljes házgyári hálózat kiépítése ugyanis lényegében már csak beruházási munka, tehát a műszaki tudományos eredmény gyakorlati megvalósítása. a műszaki fejlesztés soron következő központi feladata most a könnyűszerkezetes építkezés legjobb módszerének kidolgozása. ez a módszer a vázas és paneles épületek új változata, amely téglá és beton helyett rendkívül könnyű anyagokat, hengerekt lemezvázat és - alumíniumból, műanyaglemezből, fából és különféle szigetelőanyagokból készített - paneleket használ. az épület súlyát harmadára, sőt tízedére csökkenti, így lényegesen egyszerűsíti az alapozást. legnagyobb haszna azonban az építkezés jelentős meggyorsítása.

/folyt.köv./
15.50/ll

- 18 -

16³⁰ pzo
16 57

b . 33. / ankéta ... folyt. / ll

az új építésmód széleskörű elterjesztésének problémáit és feladatait vitatta meg hétfőn az építők rózsza ferenc művelődési házában a témát legjobban ismerő mintegy száz szakember. sebestyén jános, az országos műszaki fejlesztési bizottság elnökhelyettese nyitotta meg az ankétot, majd dr. szabó jános, az építésügyi és városfejlesztési miniszter első helyettese ismertette az új módszer tapasztalatait és a feladatokat. elmondotta, hogy az új eljárással gyorsabb az építkezés, mint bármilyen más eddig ismert korszerű módszerrel. az előregyártott könnyű épületszerkezetből összerakott házak építésénél elmaradnak ugyanis a „nedves munkák”, tehát nem kell várni a fal, a vakolat, a festék száradására. a lapozás után egy ezer négyzetméteres alapterületű épület általában két-három hét alatt összeszerelhető, hiszen 80-90 százalékkal kevesebb munkát kell végezni az építkezés helyszínén, mint hagyományos módszerrel. további előnyt jelent hogy a könnyűszerkezetes üzemépületek később szétszedhetők, át-helyezhetők, egyszerűen bővíthetők, vagyis gyorsan követik a gyártási technológiájának változásait. az újfajta épületek hátránya viszont, hogy fokozottabb fűtésről, hűtésről, tűzvédelemről és korrózióvédelemről kell gondoskodni. az eddigi kísérletek szerint a könnyűszerkezet drágább, mint a hagyományos anyag. az ipari beruházások rendkívül gyors kivitelezésével azonban sok esetben így is gazdaságosabb az épület, a könnyűszerkezetek hazai sorozatgyártása pedig további jelentős árcsökkentésre nyújt lehetőséget.

az építésmód döntő változása az építőipar és más iparágak kapcsolatában. az építőipar kapacitásának lényeges bővítését teszi lehetővé ugyanis, hogy más tárcák - a kohó és gépipari, a nehézipari, a könnyűipari-rendezkedhetnek be a könnyű acél, műanyag, fa és alumíniumszerkezetek gyártására. kész épületelemeket szállíthatnak az építkezésekre, amelyek a korábbinál jóval kevesebb munkának kell dolgoznia tehát a közismerten nehéz munkaerő bündök is jelentősen enyhülnek. természetesen az új építésmód távlatban sem szorítja ki a korszerű előregyártott vasbetonelemes építési módszert, vagy a házgyárakat. a könnyűszerkezeteket elsősorban a mezőgazdaság különféle állattenyésztési épületeinek, a kereskedelem új áruházainak, raktárainak, irodáinak, szállodáinak és az ipar üzemcsarnokainak építésénél célszerű felhasználni.

/folyt.köv./
16.18/ll

- 19 -

16⁴⁰ pzo
16 42

bb. 33./ ankét ... 2. folyt./ 11

az előzetes felmérések szerint 1970-től évente a mezőgazdaságban 80 0 000, a kereskedelemben 400 000 és az iparban 300 000 négyzetméter a lapterületű könnyűszerkezetes épületre lesz szükség, de ez az igény 1975-ig valószínűleg kétszeresére emelkedik. az új építésmód elterjesztése tehát halaszthatatlan feladat, amelyet közös munkával kell elvégezniük az építésügyi és más ipari tárcák szakembereinek.

az ankéton számos javaslat hangzott a tárcák együttműködésére, az új építésmód anyaggyártó bázisainak kialakítására. a tanácskozáson felvetett javaslatokra dr. szabó jános válaszolt. /mti/

..

bb. 34. befejezték az alföldi borok első fejtését - 15 félé bor karácsonyra

vid cs/tné/11 bs

1968. december 16.

az állami pincegazdaság csongrád-szolnok vidéki üzemének körzetében befejeződött a kadarka, a kövidinka, a zöldszilváni, az ezerjő, arizling és egyéb alföldi tüzes nedűk első fejtése. - a pincészetek hordóiban és az algyői kőolajtermelő vállalatától kölcsönvett 20 ezer hektoliteres óriási tárolóban együttesen 160 ezer hektoliter mustot érleltek borra. ugyanakkor még a tavalyi termésű borokból is bőséges készletek állnak rendelkezésre, s most ezek palackozását kezdték meg a szőregi üzemben. a korszerű gépsorok három műszakban éjjel-nappal dolgoznak, s naponta 120 ezer palackot töltenek meg. a jelek szerint bőséges lesz a választék: 15 fajta márkás bort hoznak forgalomba a karácsonyi és az újévi ünnepekre. a népszerű könnyű fehér borokból, amelyek közül legnépszerűbb a pusztamérgesi rizling, idén már nem lesz hiány. az utóbbi években ugyanis csongrád és solnok megye szerte mintegy ötezer hold fiatal nagyüzemi ültetvény fordult termőre, az új szőlők zömmel izes, aromás fehér borokat adnak. /mti/

..

16.28/11

- 20 -

17.40
18.2

bb. 35. „lánctalpas szentjánosbogarak,, a baranyai mezőkön

vid-cs/tné/gy/bs

1968. december 16.

a gumikerekű traktorok legutóbb már kifagytak a baranyai földekről. a szokatlanul korán beköszöntött télies, fagyos időjárás felborította a szántás normális rendjét: a talaj sok helyütt 10-15 centiméter mélyen megfagyott, s itt már csak a lánctalpas traktorokkal boldogulnak. a gazdaságok eredeti leg-
ügy tervezték, hogy már december közepére végeznek a mélyszántással, de a szántásra előirányzott területnek csupán 80 százalékát forgatták meg, vagyis több mint 30 ezer hold még szántásra vár. a gazdaságok most nagy erőfeszítéseket tesznek a munka befejezésére, hiszen a tapasztalatok szerint az őszi, téli mélyszántás egymagában 20-25 százalékkal növelheti a terméshozamokat. ezért mozgósították a lánctalpas traktorokat, amelyek általában 12 órát dolgoznak: a hajnali órákban még sötétben kezdik és este ugyancsak sötétben fejezik be a munkát. a csendes tájakon magányos szentjánosbogarakként világítanak a hatalmas gépek. a gazdaságok sokoldalúan segítik a traktorosokat nehéz munkájukban: műhelykocsi áll rendelkezésükre az esetleges hibák gyors kijavítására és minden most teljesített munka után bérpótlékot kapnak. /mti/

..

bb. 37. czinege lajos látogatása a gammában

k vt/j/zs/gy/bs

1968. december 16.

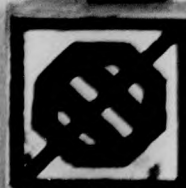
czinege lajos vezérelnedves, honvédelmi miniszter, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának póttagja - pataki jánosnak, a 11. kerületi pártbizottság első titkáranak társaságában - hétfőn ellátogatott a gamma optikai művekbe. a vendéget a vállalat gazdasági munkájáról, eredményeiről balatoni vilmos műszaki igazgatóhelyettes, a párt-szervezet és a társadalmi szervek tevékenységéről pedig grubics istván, a pártbizottság titkára tájékoztatta. ezt követően czinege lajos több üzemből keresett fel. délután az üzem dolgozóival, gyűlésen találkozott, s időszzerű bel- és külpolitikai kérdésekről adott tájékoztatást. /mti/

..

16.35/gy

- 21 - v

17.40
18.2

bb. 33./ ankét ... 2. folyt./ 11

az előzetes felmérések szerint 1970-től évente a mezőgazdaságban 80 0 000, a kereskedelemben 400 000 és az iparban 300 000 négyzetméter alapterületű könnyűszerkezetes épületre lesz szükség, de ez az igény 1975-ig valószínűleg kétszeresére emelkedik. az új építésmód elterjesztése tehát hatalmas feladat, amelyet közös munkával kell elvégezniük az építésügyi és más ipari tárcák szakembereinek.

az ankéton számos javaslat hangzott a tárcák együttműködésére, az új építésmód anyaggyártó bázisainak kialakítására. a tanácskozáson felvetett javaslatokra dr. szabó jános válaszolt. /mti/

..

bb. 34. befejezték az alföldi borok első fejtését - 15 félé bor karácsonyra

vid cs/tné/11 bs

1968. december 16.

az állami pincegazdaság csongrád-szolnok vidéki üzemének körzetében befejeződött a kadarka, a kövidinka, a zöldszilvái, az ezerjón, arizling és egyéb alföldi tüzes nedűk első fejtése. - a pincészetek hordóiban és az algyői kőolajtermelő vállalatnál kölcsönvett 20 ezer hektoliteres óriási tárolóban együttesen 160 ezer hektoliter mustot érleltek borrá. ugyanakkor még a tavalyi termésű borokból is bőséges készletek állnak rendelkezésre, s most ezek palackozását kezdték meg a szőregi üzemben. a korszerű gépsorok három műszakban éjjel-nappal dolgoznak, s naponta 120 ezer palackot töltenek meg. a jelek szerint bőséges lesz a választék: 15 fajta márkás bort hoznak forgalomba a karácsonyi és az újévi ünnepekre. a népszerű könnyű fehér borokból, amelyek közül legnépszerűbb a pusztamérgesi rizling, idén már nem lesz hiány. az utóbbi években ugyanis csongrád és solnok megye szerte mintegy ötezer hold fiatal nagyüzemi ültetvény fordult termőre, az új szőlők zömmel izes, aromás fehér borokat adnak. /mti/

..

16.28/11

- 20 -

17.40
ibz

bb. 35. „láncfalpas szentjánosbogarak,, a baranyai mezőkön

vid-cs/tné/gy/bs

1968. december 16.

a gumikerekl traktorok legutóbb már kifagytak a baranyai földekről. a szokatlanul korán beköszöntött télies, fagyos időjárás felborította a szántás normális rendjét: a talaj sok helyütt 10-15 centiméter mélyen megfagyott, s itt már csak a láncfalpas traktorokkal boldogulnak. a gazdaságok eredeti legügy terveztek, hogy már december közepére végeznék a mélyszántással, de a szántásra előirányzott területnek csupán 80 százalékát forgatták meg, vagyis több mint 30 ezer hold még szántásra vár. a gazdaságok most nagy erőfeszítéseket tesznek a munka befejezésére, hiszen a tapasztalatok szerint az őszi, téli mélyszántás egymagában 20-25 százalékkal növelheti a terméshozamokat. ezért mozgósították a láncfalpas traktorokat, amelyek általában 12 órát dolgoznak: a hajnali órákban még sötétben kezdik és este ugyancsak sötétben fejezik be a munkát. a csendes tájakon magányos szentjánosbogaraként világítanak a hatalmas gépek. a gazdaságok sokoldalúan segítik a traktorosokat nehéz munkájukban: műhelykocsi áll rendelkezésükre az esetleges hibák gyors kijavítására és minden most teljesített munka után bérpótlékot kapnak. /mti/

..

bb. 37. czinege lajos látogatása a gammában

k vt/j/zs/gy/bs

1968. december 16.

czinege lajos vezérbiztos, honvédelmi miniszter, a magyar szocialista munkáspárt politikai bizottságának póttagja - pataki jánosnak, a 11. kerületi pártbizottság első titkárának társaságában - hétfőn ellátogatott a gamma optikai művekbe. a vendéget a vállalat gazdasági munkájáról, eredményeiről balatoni vilmos műszaki igazgatóhelyettes, a párt-szervezet és a társadalmi szervek tevékenységéről pedig grubics istván, a pártbizottság titkára tájékoztatta. ezt követően czinege lajos több üzemszert keresett fel. délután az üzem dolgozóival, gyűlésen találkozott, s időszerte bel- és külpolitikai kérdésekről adott tájékoztatást. /mti/

..

16.35/gy

- 21 - v

17.40
ibz

bb. 38. a kulturális kapcsolatok intézetének meghívására

tm/zs/gy/bs

1968. december 16.

hétfőn budapestre érkezett paul vogt, az esseni folkwang muzeum igazgatója és dieter honisch, a muzeum művészeti vezetője. a vendégek a magyar művészeti élettel ismerkednek./mti/

..

bb. 39. az iparművészeti muzeum közli,

gg/zs/gy/bs

1968. december 16.

hogy technikai okok miatt december 17-től a magyar renaissance könyvkötészet című kiállítását, december 20-tól a magyarországi fajánsz és kemencserép művészet című kiállítását zárva tartja. mindkét kiállítást 1969. január 4-től tekintheti meg újból a közönség./mti/

..

bb. 40. az országgyűlés ülészakáról

k gj/lk/zs/gy/bs

1968. december 16.

a rádió szerdán és csütörtökön a déli hírekben és a 19 órakor kezdődő esti krónikában hangképekben, tudósításokban számol be. a televízió 18-án és 19-én a híradóban, 18-án pedig 19.30 órai kezdettel külön kiadásban számol be az országgyűlés ülészakáról./mti/

..

bb. 43. növeli a helyi bevételeket a dunaujvárosi tanács

vid-kz/mné/gy/bs

1968. december 16.

jövő évi költségvetését tárgyalta hétfői ülésén a dunaujvárosi tanács. az előterjesztett, s határozatra emelt javaslat szerint a tanács 1969-ben 13,5 millió forinttal növeli a helyi bevételeit. többsége a tanácsi vállalatok befizetéseiből adódik majd. az anyagi eszközök felhasználásáról szóló döntések között különösen figyelemre méltó, hogy a fontos ipartelepünk tanácsa 1969-ben költségvetésének 70 százaléka egészségügyi, szociális és kulturális célokra fordítja./mti/

..

- 22 -

17 48
18 48
18 48

bb. 42. rendelet a termelőszövetkezetek üzemi balesetelhárításáról és egészségvédelméről

i jf/j/1e/1 l bs

1968. december 16.

a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter rendeletet adott ki a termelőszövetkezeti balesetelhárításról és egészségvédelemről. a rendeletet részben az tette szükségessé, hogy a közös gazdaságokban megnőtt a balesetek száma, - évente átlagosan 180-200 hatályos baleset történik a tsz-ekben, - másrészt az, hogy az érvényben levő előírások nem vették kellően figyelembe a közös gazdaságok lényegesen módosult munka- és egészségügyi helyzetét.

a rendelet egyebek között kimondja, hogy az általános, a szakmai, valamint a mezőgazdasági balesetelhárító és egészségvédő rendszabályokat a jövőben a tsz-ekben is alkalmazni kell. a munka közben adódó veszélyeket elsősorban a műszaki fejlesztéssel és a helyes munkaszervezéssel kell kiküszöbölni. a korábbi előírásokhoz képest a rendelet új vonása, hogy a védőruhák juttatását kötelezően előírja és kimondja, hogy a védőintézkedéseket pénzben nem lehet megváltani. új munkabeosztás esetén minden tagot elméleti és gyakorlati balesetelhárítási oktatásban kell részesíteni. ha ezen a dolgozó saját hibájából nem vesz részt, úgy eltilthatják a munkától. a rendelet ilyen szankciót helyez ki látásba arra az esetre is, ha a tsz-tag nem használja az előírt védőfelszerelést. a jövőben a közös gazdaságokban legalább fél évenként ellenőrzik a biztonsági és elsősegélynyújtó felszereléseket, valamint a munkahelyek biztonsági és üzemegészségügyi helyzetét. újdonság még, hogy a tsz-ekben ezentúl kötelező lesz a szövetkezeti munkavédelmi szabályzat elkészítése, amely tartalmazza majd például a biztonsági előírásokat és a munkavédelmi feladatokat.

az eddigi balesetek jelentős hányadát - mint megállapították - a tájékoztatatlanság és a megfelelő szakértelem hiánya okozta. ezért írja elő a rendelet, hogy a tsz-ekben a balesetelhárítással összefüggő szakfeladatok ellátására biztonsági megbízottat kell kijelölni.

/folyt.köv./

- 23 -

17 48
18 48
18 48

bb. 42./ rendelet ... folyt./ 11

a közös gazdaságok egyes vezetőinek ugyanakkor az egészségvédelmi és biztonsági ismeretekből vizsgát kell tenniük. a tsz-ek munkavédelmi tevékenysége felett a tanácsi mezőgazdasági és életmezőügyi szakigazgatási szervek gyakorolják az állami ellenőrzést; s ebben szerepet kapnak a megyei szakszervezeti tanácsok is.

a szabályok ellen vétőknek a rendelet szigorú szankciókat helyez kilátásba: a tanács illetékes szervei háromezer forintos pénzbírságot szabhatnak ki azokra, akik a felszólítás ellenére nem tesznek eleget a munkavédelmi kötelezettségeknek. /mti/

--

bb. 45. bővül a magyar-szovjet építőanyagipari műszaki-tudományos és gazdasági együttműködés

1 sb?lk/11 ie bs

1968. december 16.

Dr. Szabó Jánosnak, az építésügyi- és városfejlesztési miniszter első helyettesének vezetésével Moszkvában járt magyar küldöttség hazaérkezett a szovjetunióból. az évm és a szovjet építőanyagipari minisztérium 1969-1970, valamint 1971-1975 közötti műszaki-tudományos és gazdasági együttműködésének bővítéséről folytattak tárgyalásokat.

a műszaki fejlesztési tervekkel összhangban, egyeztettek a kutatási munkákat, és kijelölték a közösen végzendő tudományos feladatokat. így magyar és szovjet kutatók szoros együttműködésével kerül sor újfajta légytetőfedő, víz- és hangszigetelő anyagok könnyű betonadalék-anyagok, továbbá burkoló és díszítő-kerámia termékek kikísérletezésére és a gyártási módszer kidolgozására. a jövő évtől megszervezik a magyar és a szovjet építőanyagipari tervező intézetek szakosított együttműködését, amely szerint mindig a legtapasztalatosabb magyar vagy szovjet tervezők dolgozzák ki a két ország új építőanyagipari berendezéseinek terveit.

/folyt.köv./

- 24 -

16.50/gy

RS
R
18.2

bb. 45./ bővül a magyar-szovjet ... folyt./ 11

a távlati műszaki fejlesztési tervek alapján tárgyaltak a gazdasági együttműködés kiszélesítéséről is. a termelés: szakosítás keretében a szovjet azbeszt szállítások fokozásával lehetőség nyílik a magyar azbesztcement-ipar gyorsabb fejlesztésére. a magyar fél egyebek között az egészségügyi félporcelán és különleges cement szállításával vesz részt ebben a kooperációban. /mti/

--

bb. 41. huszonkét százalékkal növekedett a heves megyei ipari üzemek exportja

a vid kz/mné/11 bs

1968. december 16.

az ipar és a külkereskedelem együttműködéséről tanácskoztak hétfőn egerben heves megyei exportra is termelő vállalatok képviselői a külkereskedelmi vállalatok vezetőivel. mint a tanácskozáson rámutattak az 1967. évihez mérten mintegy 22 százalékkal emelkedett heves megye ipari üzemének exportja. különösen gépipari termékek, az alumínium öntvények és az elektromos berendezések iránt növekedett ugrásszerűen a kereslet. az ipar és a külkereskedelem kapcsolatában vannak bizonyos viták, ezek azonban nem olyan természetűek, hogy alapvető módosításokat tennének szükségessé. a gazdaságirányítás új rendjének lehetőségeit kihasználva több termelő üzem, többoldalú kooperációs kapcsolatok kialakítására törekszik a külkereskedelemmel. együtt terveznek, közös gondjuk az anyagbiztosítás stb. a tanácskozás befejeztével a külkereskedelmi vállalatok és az ipari üzemek vezetői hasznos közvetlen tárgyalásokat is folytattak. /mti/

--

- 25 -

16.55/11

RS
R
18.2

bb. 36. a kohó- és gépipar jövő évi tervéről tárgyalt a vasas szakszervezet központi vezetősége

t sl/gg/le/gy/bs

1968. december 16.

a vasas szakszervezet központi vezetősége hétfőn ülést tartott. dr. horgos gyula kohó és gépipari miniszter ismertette a tárcához tartozó vállalatok idei munkáját és jövő évi terveit.

a miniszter elmondta, hogy előzetes számítások szerint a kohó- és gépipar idei termelése 6-7 százalékkal túlhaladja a tavalyit, ezen belül azonban a kohászat 10 százalékkal növelte termelését, vagyis több mint 4 százalékkal nagyobb mértékben az országos tervhivatal által számított szintnél. erre nagy szükség is volt a kohászati termékek iránt megnövekedett kereslet miatt.

a kohó- és gépipari vállalatok beforduló gyorsabb ütemben növelték szállításaikat, mint exportra. ez év első háromnegyedében kerekén ötmilliárd forint értékű árut adtak a hazai lakosságnak, 12,4 százalékkal többet a tavalyinál. a hiánycikkek listája jelentősen csökkent, bár bizonyos árukból, például egészségügyi cikkekből, villamoszerelési anyagokból még mindig nem tudják kielégíteni az igényeket. a beruházási javak termelését ugyancsak fokozták, de a kereslet ennél nagyobb mértékben nőtt, így most is kevés a finomlemez, a nemesacél, a szinesfém, a kábel. fekete fémekből nagyon nagy mértékben nőtt a kereslet, a vállalatok 140 000 tonnával növelték készleteiket, ami azt jelenti, hogy a vásárló vállalatok túlzott biztonságra törekedtek.

a kgm vállalatok nyeresége jelentősen nőtt, bár ennek tetemes része állami visszatérítésből és dotációból származik. mind a gépipari, mind a kohászati vállalatok átlagosan valószínűleg husz napi bérnek megfelelő nyereségrészesedést tudnak majd osztani. a termelőeszközkereskedelmi vállalatoknál általában 16, a kgm kutató-, fejlesztő intézeteiben pedig 23 nap körül lesz a nyereségrészesedés.

/Aolyt. köv./

- 26 -

M¹⁸
18¹²

bb. 36. / a kohó- és gépipar... folyt./ gy

jövőre a kohászat termelése az ipar átlagával azonos ütemben nő, a gépiparé pedig ennél nagyobb mértékben, körülbelül 7 százalékkal emelkedik majd. a legfontosabb feladat a kereslethez jobban igazodó gyártmánystruktúra kialakítása. a jövő évi rendelésállomány általában kedvező. annak ellenére, hogy a kohászat általában nem egész évre, hanem negyedévekre kap rendelést, jövő évi termelésének mintegy 20-25 százalékat máris lekötötték. a gépipar jövő évi termékeinek 60-65 százaléka érkezett eddig rendelés, az exportcikknek azonban csak 50-55 százaléka. a vállalatok a jövő évre az ideinél körülbelül 10 százalékkal több áru értékesítését tervezik, ezek az elképzelések azonban valószínűleg nagyobbak a reális lehetőségeknél. a termelés nagyobb arányú növelésének szándéka ugyanis arra utal, hogy a vállalatok még mindig az extenzív fejlesztésre törekcsenek, nem számolnak a létszám-növelés korlátaival.

a miniszter ezután arról beszélt, hogy egyes vállalatok nem tudják kihasználni kapacitásukat, mások pedig túlterheltek. az előbbiekk közé tartozik a vörös csillag traktorgyár, a csepeli autógyár, a csepeli szerszámgyár, míg az utóbbiakhoz a csavarárugyár, a magyar gördülő csapágy művek, az elzett, a kontakta és a magyar kábelművek.

szi li géza nehézipari miniszterhelyettes a villamosenergia ágazat idei munkájáról és jövő évi terveiről számolt be. mint mondta, 1969-ben 3,7 milliárd forintot költenek az energiatermelés fokozására, újabb gépegységeket helyeznek üzembe a gagarin erőműben és a szovjetunióból is jelentős mennyiségű villamosenergia érkezik. csucsfogyasztás esetén jövőre már 2 731 megawatt energiát tudnak magyarországon termelni. a villamosenergia igényeket valószínűleg továbbra is zavartalanul ki tudják elégíteni.

a tanácskozáson részt vettek dr. bekl sándor és virizlai gyula szot titkárok is./mti/

..

17.04/11

- 27 -

18⁰⁹
18¹²

bb. 44. az első „gyáriház”, Győrben

vid kz/mné/1 l bs

1968 december 16.

elkészült győrtt a szeptemberben üzembe helyezett házgyár termékeiből összeszerelt első 42 lakásos épület. megkezdték a műszaki átadását. a szomszédságában még az idén egy újabb hasonló lakóházat adnak át a házgyár szerelői rendeltetésének. az új győri házgyár évente 4 200 lakáshoz elegendő elemet készít. győrtt 6 900 új otthont építenek belőle./mti/

bb. 46. angol személygépkocsikat vásárolta a mogürt

1 sz/lk/1e/1 l bs

1968. december 16.

a mogürt gépjármű külkereskedelmi vállalat szerződést írt alá az angol ford motor company-vel három ezer ford személygépkocsi jövő évi vásárlásáról. a szerződés szerint az angol fél a járművek értékének megfelelő összegben vásárol magyar ipari termékeket. a megállapodás magában foglalja a vevőszolgálat és az alkatrész-ellátás biztosítását is.

ez a szerződés hasonló azokhoz a megállapodásokhoz, amelyeket a mogürt már korábban a fiat, a renault és a volkswagen cégekkel kötött személygépkocsi vásárlására, magyar áruk ellenében./mti/

bb. 47. tízmillió forintos hétfői forgalom a ruházati boltban

1 kf/kf/1e/1 l bs

1968 december 16.

sikeres hétfői, ezüstvasárnapi forgalom adatait összegezve hétfőn a fővárosi ruházati bolt vállalat, amelynek szaküzletei a két nap alatt csaknem 10 millió forintos bevételt értek el. ez is hozzájárult ahhoz, hogy a vállalat teljesítette a tavalyi forgalomnál mintegy 40 millióval nagyobb, 800 millió forintos éves értékesítési tervét.

a kedvező forgalom változatlanul „tartja magát”, a ruházati szaküzletekben, ezért arra számítanak, hogy a vállalat 10 százalékos túteljesítéssel zárja az évet./mti/

17.10/gy

17.10
18.12

- 28 - b Fővárosi

bb. 49. kijevei orvosdelegáció debrecenben

vid-fm/tné/gy/bs

1968. december 16.

a debreceni orvostudományi egyetem meghívására egy hetet töltött hazánkban a kijevei orvostudományi egyetem delegációja. az orvosküldöttség v.i. milko-nak, az egyetem rektorának vezetésével debrecenben a gyógyító és oktató munkával ismerkedett, majd miskolcra és budapestre látogatott. a vendégek hétfőn debrecenben újabb látogatásokat tettek és megbeszéléseket folytattak az egyetem vezető professzoraival a két intézmény további együttműködéséről./mti/

bb. 48. százéves asszonyok köszöntése békés megyében

a vid-fm/tné/gy/bs

1968. december 16.

hétfőn békés megyében két asszonyt köszöntöttek 100. születésnapja alkalmából. békéscsabán, a szociális otthonban özv. polák áronné keresték fel a megyei és a városi tanács képviselői, és az intézet vezetőivel együtt ajándékokkal kedveskedtek az ünneplőnek. az idős asszony - orosz - háza egykori szülésznője, aki 45 éven át több ezer gyermeket segített a világra - szellemileg és fizikailag egyaránt teljesen friss.

a gyulai szociális otthonban ugyancsak hétfőn köszöntötték a 100 éves ratics lajosné, egykori postatisztviselőnőt a posta alkalmazottai, az uttorók és a nőtanács képviselői./mti/

bb. 52. marija biesu,

k ol/gk/zs/gy/bs

1968. december 16.

a kisinyovi operaház magánénekeسه hétfőn budapestre érkezett. kedden a pillangóklasszony, pénteken pedig az aida címszerepében hallhatja az operaház, illetve az erkel színház közönsége./mti/

17.15/gy

-29 -

17.15
18.12

bb. 51. átmeneti enyhülés után állandósul a mérsékelt hideg

1 tz/gg/1e/gy/bs

1968. december 16.

európa keleti felében a meleg levegő észak felé tartó áramlása a moszkvától délre fekvő területen lezáródott. a szovjetunió európai területén hétfőn havazások voltak, erősen felhős, de az évszakhoz képest enyhe idővel.

a szárazföld többi részén általánossá vált a déli légáramlás, ami azonban magával viszi a korábban közép-európa területén és nyugat-európa keleti felében időzött hideg levegőt is. így csak ennek a levegőtömegnek északra helyeződése után lesz érezhető az óceán, illetve a földközi tenger irányából érkező enyhébb levegő hatása, ami eddig még csak olaszországban okozott esőket és erősen felhős időjárást.

meglehetősen kalandos ut végén érkezett el a brit szigetekhez az a hideg levegő, amely tulajdonképpen az óceán északi tájairól származik, de az azori szigetekről északra szabályszerű „hátra arc,,-ot csinált, úgy, hogy végül is délnyugat felől közelítette meg a szigetország partjait. hatására már hétfőn reggel havazások voltak a brit szigetekén, de ez a hideg légtömeg hosszabb időn át fogja befolyásolni kontinensünk időjárását. észak felől ugyanis bőséges utánpótlást kap abban a folyamatos áramlásban, amely egy óriási, mintegy 2 500 - 3 000 kilométer átmérőjű, az óceán feletti középpont körül lassan forgó légtömeget hordoz és, amely a most következő, sőt némileg máris érezhető enyhülés után az addiginél enyhébb, de a mostaninál hidegebb időjárást állandósít majd.

egyelőre azonban kedd estig erősen felhős idő várható, helyenként kisebb havazással, kedden több felé - elsősorban a dunántúlon - havazással és lavaséssel. mérsékelt, időnként élénk déli-délnyugati szél lesz. a hideg lassan tovább enyhül. a legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában 0- és mínusz 5 fok között, északkeleten néhány fokkal mínusz 5 fok alatt, a keddi legmagasabb nappali hőmérséklet mínusz 1 és plusz 4 fok között lesz.

/folyt. köv./

17.20/gy

- 30 -

17.20
18.58

bb. 51. / átmeneti enyhülés... folyt./ gy

ami a távolabbi kilátásokat illeti, szombat reggelig a legalacsonyabb hajnali hőmérséklet plusz 2 és mínusz 3 fok között lesz. mínusz 5 fokos vagy annál is erősebb fagy már csak északkeleten várható. a legmagasabb nappali hőmérsékletek előre láthatólag plusz 1 és plusz 6 fok között lesznek, 5 millimétert meghaladó csapadéokra pedig az ország területének 90 százaléka lehet számítani./mti/

..

bb. 50. százmillió forint békéscsaba szennyvízhálózatának kiépítésére

vid-fm/tné/gy/bs

1968. december 16.

a békéscsabai városi tanács hétfőn a városfejlesztés eredményeit, problémáit vitatta meg. az alföldi városban tíz éve kezdődött meg az iparfejlesztés. azóta felépült a konzervgyár, a hűtőház, a forgácsoló- és szerszámgépgyár, bővült a kötöttárugyár és több más üzem. jó útemben halad a kner nyomda 315 millió forintos rekonstrukciója, tető alatt a 120 személyes új szálloda, az ifjúsági művelődési palota. három új lakótelepen több ezer család költözött kényelmes lakásokba.

az ipar fejlesztésével párhuzamosan épül-szépül a város is. a fő utat most korszerűsítik, két oldalt sorra lebontják a százéves földszintes házakat és helyükre négy-hatemeletes földgáz-fűtő háztömböket emelnek. épül a kétezer köbméteres víztorny, a 2. vízmű, lecsapolják a városszéli ősi nádaszt. a szennyvíz elvezetésére, tisztítására a következő években 100 millió forintot költenek./mti/

..

bb. 53. a magyar pen club közgyűlése

1 gj/lk/zs/gy/la

1968. december 16.

megtartotta évi rendes közgyűlését a magyar pen club a fészkek klubban. sőtér istván elnöki megnyitójában foglalkozott a magyar pen-ek a nemzetközi írószervezetben elfoglalt helyével és feladataival. boldizsár iván, a klub ügyvezető elnöke az ez év áprilisban londonban, illetve októberben genfben tartott nemzetközi pen-találkozókról beszélt, kéry lászló, a klub főtítkára a magyar pen programját ismertette.

a beszámolókat élénk vita követte, amelyen hegedüs géza, devecseri gábor, timár györgy, radó györgy, boldog balázs, keresztury dezső, hubay miklós, képes géza, passuth lászló, hajnal gábor és kunszery gyula szólt fel./mti/

17.25/gy

- 31 -

17.25
18.58

bb. 54. aláírták a magyar-román együttműködési bizottság jegyzőkönyvét - elutazott radulescu román minisztere elnökhelyettes

t sl/gg/1e/1 l bs

1968. december 16.

apró antal és gogu radulescu, a két ország minisztertanácsának elnökhelyettese hétfőn a gundel étteremben aláírta a magyar-román gazdasági, együttműködési vegyes kormánybizottság 8. ülészájának jegyzőkönyvét. az aláírásnál jelen volt vince józsef, magyarország bukaresti és dimitru turcus, románia budapesti nagykövete is.

a vegyes kormánybizottság december 13 és 16-a között tartotta ülését budapesten. megállapította, hogy a két ország gazdasági együttműködésében az utóbbi időben fontos eredményeket értek el. szerződések jöttek létre vasuti gőzű ásványanyagok, élelmiszeripari berendezések, egyéb gépek és berendezések gyártási kooperációjáról, illetve kölcsönös szállításáról, fogyasztási cikkek választékcseréjéről, idegenforgalmi, vámügyi, állategészségügyi egyezményeket kötöttek, stb.

a mostani ülészeneken több új kooperációs és áruszállítási témát vizsgáltak meg, s további együttműködési lehetőségeket tártak fel a szerszámgépek, a kőolajipari, vegyipari és élelmiszeripari gépek és berendezések, elektrotechnikai termékek, automatika-elemek gyártás-szakosítására, illetve az áruk kölcsönös szállítására. konkrét intézkedési tervet is kidolgoztak, amelyek alapján realizálják majd az újabb együttműködési lehetőségeket. tárgyaltak az együttműködésnek arról a formájáról is, amelynek célja, hogy a két ország közösen szállítsanak árut harmadik piacra. megállapodtak abban, hogy elő kell készíteni a két ország közötti közúti, vasúti vizügyi egyezményeket, újabb lépéseket kell tenni a két ország közötti légiközlekedés további javítására.

a közös közlemény megállapítja: a z ülészeneken a két ország kapcsolatait jellemző baráti légkörben a kölcsönös megértés szellemében folytattamunkáját.

/folyt.köv./

- 32 -

17.30/1 l

17.35
120

bb. 54./ aláírták ...folyt./ 1 l

az ülészeneken alkalmból focs jend, a minisztertanács elnöke fogadta gogu radulescut, a román minisztertanács elnökhelyettesét, a megbeszélésen jelen volt dimitru turcus nagykövete is.

a román nagykövete koktélt adott gogu radulescu tiszteletére. ezen részt vett apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese, horn dezső, a közlekedés- és postaügyi miniszter első helyettese, lörinc imre nehézipari miniszterhelyettes, szita jános miniszterhelyettes és a két delegáció tagjai és szakértői.

gogu radulescu és a román delegáció többi tagja hétfőn elutazott hazánkból. bucsuztatásukra a keleti pályaudvaron megjelent apró antal, a minisztertanács elnökhelyettese, továbbá vince józsef és dimitru turcus, a két ország nagykövete./mtl/

bb. 58. elindult az első négy jégtörő hajó

1 sb/tr/1e/1 l la

1968. december 16.

az árvízvédelmi és belvízvédelmi központi szervezet parancsára hétfőn elindult budapestről a déli duna-szakaszra az első négy jégtörő hajó. egyelőre a bajai téli támaszponton rendezkednek be kszenlati szolgálatra, hogy szükség esetén egyengessék a zajlójég utját. ha a jéghelyzet indokolja, akkor ez a négy hajó vonul át az apatin-vukovár közötti jugoszláv duna-szakaszra is. ebben a zátonyos, kanyargós mederben majd a zajló jég megállítását kell késleltetni, hogy minél több jég távozzék el a magyar és a jugoszláv duna-szakaszról.

- vizügyi-szolgálat repülőgépei hétfőn megkezdtek a légi jégfelderítést is. a jelentések kedvezőek. a hideg enyhülésével csökkent a zajlás a dunán, a komárom feletti szakaszon már nem látni jeget, budapest és mohács között pedig általában tiszta szá-lékkal kevesebb a jég, mint az előző napokban. ezért a hideg fokozódásáig nem kell újabb jégtörő hajókat irányítani a déli duna-szakaszra. a duna és a tiszta befagyott mellékfolyóin a jéghelyzet még változatlan, a mársékeltenyülés nem törte össze a folyók páncéliját./mtl/

17.35/1 l

17.40
120

- 33 -

bb. 55. három nemzedék találkozója a belügyminisztérium klubjában

t fe/gk/zs/11 la

1968. december 16.

a belügyminisztérium klubjában hétfőn a fél évszázados kommunista ifjúsági mozgalom három nemzedékének képviselői találkoztak. a bensőséges ünnepségen - amelynek elnökségében helyet foglaltak kőrösi györgy és németi józsef vezérőrnagyok, belügyminiszterhelyettesek is - molnár györgy, a kisz kb titkára mondott beszédet. hangsúlyozta, hogy a magyar kommunista ifjúsági mozgalom, amely ötven évvel ezelőtt bontotta ki zászlaját, mindig hűséges harcostársa, segédcsapata volt a pártnak. a mai ifju-kommunisták tudatában vannak, hogy a szocializmus építésének hétköznapi nagy erőfeszítéseket követelnek, csakugy mint a korábbi harcok az elődöktől.

az ünnepi beszéd után a három nemzedék egy-egy képviselője szólalt fel, majd uttorók köszöntötték virágcsokorral a résztvevőit. az ünnepség végén kisz-istákat tüntettek ki az ifjúsági mozgalomban végzett kimagasló munkájuk elismeréseként. /mti/

találkozó

bb. 56. hazaérkezett berlinből a népfront küldöttsége

k di/j/sr/11 la

1968. december 16.

hétfőn hazaérkezett a német demokratikus köztársaságból a hazafias népfront delegációja, amely mátyás lászlónak, a hazafias népfront országos tanácsa titkárának vezetésével egy hetet töltött berlinben. a küldöttség a demokratikus németország nemzeti frontjának meghívására tanulmányozta a két mozgalom együttműködése továbbfejlesztésének különböző lehetőségeit és az együttműködésről hétfőn megállapodást írt alá berlinben.

a népfront delegációja szívélyes, baráti légkörben megbeszélést folytatott a német demokratikus köztársaság fővárosában a népek barátsága ligája vezetőivel, ellátogatott eisenhüttesntadtba, tanulmányozta az ndk-beli testvérmozgalom tevékenységét. tiszteletükre dr. nagy lajos, hazánk berlini nagykövete vacsorát adott, amelyen részt vettek a nemzeti front a népek barátsága liga és az ndk külügyminisztériumának vezető munkatársai.

/folyt. köv./

17.50/gy

14.55
19.12

- 34 -

bb. 56./ hazaérkezett ... folyt./ 11

a népfront küldöttségének bucsuztatására a schönefeldi repülőtéren ott voltak a nemzeti front, az ndk külügyminisztériuma és magyarország berlini nagykövetségének képviselői. budapesten fogadtatásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent szabó páll, a hnf országos tanácsának alelnöke, sebestyén nándorné, az országos béketanács titkára és a népfront több vezető munkatársa. /mti/

--

bb. 57. japán közlekedési delegáció budapesten

k hbj/ie/11 la

1968. december 16.

a közlekedési - és szállítási dolgozók szakszervezetének meghívására négytagú japán közlekedési delegáció érkezett hétfőn hazánkba. a delegáció magyar közlekedési és szállítási dolgozók életét, munkakörülményeit, s a szakszervezet munkáját tanulmányozza. /mti/

--

bb. 59. a szovjet butorkiállítás jutalom sorosítása

1 kf/kf/ie/11 la

1968. december 16.

a némrégen bezárult szovjet butorkiállításon mintegy ötezen töltötték ki a rendezőség véleménykutató kérdőívét. közöttük hétfőn a szovjetunió kereskedelmi kirendeltségén ki-sorsolták a kiállítás jutalomtárgyait.

négy részből álló szekrényoszt nyert: m. nagy páll 19. fürst sándor utca 12 szám alatti lakos.

dohányzóasztal és két fotel jutott berénkei gyula 15. attilla utca 2. szám alatti lakosnak.

a forgatható televízióasztal gombos györgy 18. kerületi nyiregyháza utca 90 szám alatti lakos nyerte.

a nyeremények a kérdőív igazoláselvényével december 19-ig vehetők át a bnv 8-as pavilonjában. /mti/

--

- 35 -

17.55/11

18.00
19.12

bb. 61. a kgst országok belkereskedelmi szakértőinek értekez-
lete

i kf/kf/1e/1 l la

1968. december 16.

Budapestre érkeztek a kgst tagországok belkereskedelmi minisztériumainak szakértői, akik részt vesznek a belkereskedelmi miniszterek első, jövő évi értekezletét előkészítő kétnapos konferencián. a megbeszélést borsos lászló belkereskedelmi miniszter helyettes vezeti./mti/

bb. 60. a bkv közleménye

k hbj/1e/1 l la

1968. december 16.

a budapesti közlekedési vállalat értesíti az utazóközönséget, hogy december 17-én 22 órától 18-án üzemkezdésig a baross téri építkezések miatt a 19-es jelzésű villamosjárat kelenföldi pu. és moszkva tér, a 44-es villamosok részben rákospatak és keleti pu., részben baross tér, rákóczi ut torkolat és moszkva tér, a 60-as jelzésűek csérsz utca és baross tér, rákóczi ut torkolat, a 67-es villamosjárat részben pestujhely és keleti pu., részben baross tér, rákóczi ut torkolat és szarvas tér, a 68-as jelzésű részben kerepesi ut és keleti pu. részben mórlicz zs.körtér és baross tér, rákóczi ut torkolat, végül a 44-es jelzésű éjszakai villamosjárat részben bosnyák tér és keleti pu., részben baross tér, rákóczi ut torkolat és moszkva tér között közlekedik./mti/

bb. 62. négy évi szabadságvesztés emberölési kísérletért

a vid fm/mné/1 l la

1968. december 16.

Horváth sándor 21 éves komáromi lakost emberölés kísérletéért vonta felelősségre az esztergomi megyei bíróság. a fiatal ember - aki már hónapok óta nem dolgozott, lakása sem volt és legtöbbször az utcán töltötte az éjszakát - udvarolni kezdett egy komáromi lánynak, aki azonban elutasította.

/folyt.köv./
18.00/1 l

- 36 -

18.05
19.38

bb. 62./ négy évi folyt./ 1 l

Horváth utolsó kísérletképpen felkereste a lakásán, hogy feleségül kérje, előtte azonban alaposan felöntötte a garatra. a lányt nem találta otthon, csak beteg, béna szállásadóját, aki viszont kiutasította a lakásból. dühében megverte az asszonyt, majd amikor az segítségért kiáltott, elkezdte fojtotgatni és zsebkésével megszurkálta. közben hazaérkezett a lány, aki azonnal értesítette a rendőrséget, és így a támadót árta lmatlanná tették. Horváth sándort a bíróság négy évi szabadságvesztésre ítélte és három évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. az ítélet nem jogerős./mti/

bb. 63. új társadalmi szervezet szombathelyen - megtartotta a lakuló közgyűlését a szépitő egyesület

a vid fm/mné/1 l la

1968. december 16.

Hétfőn tartotta a lakuló közgyűlését szombathely új társadalmi szervezete, a szépitő egyesület, amelynek célja és feladata a megyeszékhely szépitése, csinosítása, növényzeti és természeti értékeinek védelme, a köztisztaság és a közegészségügy fejlesztésének támogatása, a szocialista haza, a város iránti szeretetteljes ápolása.

Szombathelyen már működött szépitő egyesület, amelyet 1855-ben hoztak létre, s a város számos parkjának, sétányának, kialakítása fűződik nevéhez. 1945-ben szűnt meg működni, de már a két világháború között is, főleg csak tanácsadó szervként tevékenykedett. korabeli feljegyzések szerint az alapító tagok az egyesület alapítókéjéül 50-50 koronát fizettek be. terveik között már akkor szerepelt a csónakázó tó létrehozása, amely az elmúlt években valósult meg.

E nemes hagyomány folytatója lesz a hétfőn megalakult testület, amelynek tagjai közreműködnek a város általános rendezési és zöldövezeti tervének megvalósításában és mindenben segítik a tanácsot város-szépitő munkájában./mti/

18.07-1 l

- 37 -

18.10
19.38

bb. 64. Üzemi jogtanácsosok, állatorvosok a nagykunsági tsz-ekben - küldöttgyűlés karcagon

a vid cs/mné/1 l la

1968. december 16.

a nagykunsági tsz-ek területi szövetsége hétfőn karcagon egy éves munkájáról adott számot. a 65 tagszövetkezet küldöttgyűlésén résztvett és felszólalt csáki istván, a szolnok megyei pártbizottság első titkára is. a titkári beszámoló és a felszólalók hangsúlyozták, hogy a szövetség egy éves működése hasznosnak bizonyult. kezdeményezésére hat közös gazdasági szágállományának állandó felügyeletét máris „házi”-állatorvos látja el. továbbhat közös gazdaságban működik jogtanácsos is. a szövetség szerződést kötött a szegedi józsef attila tudományegyetemmel, amelynek alapján a nagykunsági közös gazdaságokban munkát vállalnak a jogászok. a küldöttgyűlés sürgette a tagszövetkezetek belvizhelyzetének további rendezését, valamint a tsz-ek és az ipari üzemek hatékonyabb együttműködését.

intézkedést szerveznek az információs szolgálat meggyorsítására a tagszövetkezetek, a szövetség és az érdekelt szervek, intézmények között. a jövő évtől kezdve erőteljesebben szűkíti a szövetkezetek meglétküzemági és kereskedelmi tevékenységét./mti/

--

bb. 65. balesetet okozott a szabálytalanul közlekedő motoroskerékpáros

vid fm/tné/1 l la

1968. december 16.

kónya béla 22 éves ózdi lakos, a csernelyi béke termelőszövetkezet mezőgazdája ez év júliusában ózdon motoroskerékpárjával szabálytalanul közlekedett. az egyik utkeresztdésnél a felezővonalon túlhaladt és későn vette észre, hogy vele szemben egy másik motoroskerékpáros halad. a két motoroskerékpár így összeütközött s mindkettőnek a vezetője, így maga kónya is nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett.

a miskolci járásbírósa kónya bélát súlyos testi sérülést okozó gondatlan veszélyeztetésért jogerősen nyolc hónapi - tíz százalékos bércsökkentéssel járó - javító-nevelő munkára ítélte./mti/

--

18.15/1 l

- 38 -

18.20/1 l
19.30/1 l

bb. 66. zamenhof-emlékünnepe pécsen

vid fm/mné/1 l la

1968. december 16.

pécsen, az „eszperantisták városában”, hétfőn emlékünnepe rendeztek dr. zamenhof lengyel orvos, a nemzetközi nyelv megalakítója születésének évfordulóján. a városban az utóbbi években megnőtt az eszperantó híveinek lelkes tábora. ma már hét önálló csoportjuk működik pécsen, köztük külön ifjúsági és külön uttoró csoport, s a nemzetközi nyelv oktatása immár három szinten történik: az általános iskolákban, a középiskolákban és a tanárképző főiskolán.

a város eszperantistái az emlékünnepe alkalmából megkoszorúzták az „eszperantó park”, -ban álló zamenhof-emlékművet, majd a petőfi sándor művelődési házban eszperantó nyelvű műsort tartottak. ez a nap egyben az eszperantó könyvünepe is volt, s ebből az alkalmából könyvkiállítás és könyvvásárt rendeztek eszperantó nyelvű művekből./mti/

--

bb. 67. „a cseh történelmi regény”,

t fe/tr/zs/1 l la

1968. december 16.

című hétfőn irodalmi estet rendeztek a csehszlovák kultúra róza ferenc utcai klubjában. dr. dobosy lászló egyetemi tanár nagy érdeklődéssel kísért előadásában a cseh történelmi regényeknek a cseh és szlovák közéletre gyakorolt hatását elemezte. ezután a színház- és filmművészeti főiskola hallgatói egy-egy magyarul is megjelent cseh történelmi regényből tolmácsoltak részleteket. végezetül bemutatták jiri trnka „rég cseh mondák”, című kisfilmjét./mti/

--

18.20/1 l

- 39 -

18.20/1 l
19.30/1 l

bb. 68. az mti riportfotó-pályázatának eredményei

igj/j/zs/1 l la

1968. december 16.

a magyar távirati iroda riportfotó-pályázatot hirdetett, amelyre 164 amatőr küldte be munkáját. a bíráló bizottság a beküldött mintegy 1000 kép közül körülbelül 70 felvételtől kiállításra rendez. ezek közül az 1500 forintos első díjat eifert jános, az 1000 forintos második díjat hegoczki ferenc, a három 500 forintos harmadik díjat pedig deli gábor, jászberényi gábor és vásáry jános nyerte. a zsüri elhatározta, hogy minden kiállításra kerülő képet 100-100 forint jutalomban részesít. a kiállítást 1969 februárjában az mti vadász ernő kiállítási termében rendezik meg./mti/

--

forintos

bb. 69. ülést tartott az akadémia

t ms/gg/zs/1 l la

1968. december 16.

a magyar tudományos akadémia hétfőn Ligeti Lajos elnöklésével tartott ülésén társadalomtudományunk nemzeti és nemzetközi jellegének kérdését vitatta meg. trencsényi-waldapfel imre akadémikus bevezető előadásában a társadalomtudományok hazai fejlődéstörténetét elismerte. a tetszéssel fogadott előadást erdei ferenc akadémikus a gazdaságtudományok, szabó imre akadémikus a jogtudományok, szabó lócsi miklós levelező tag pedig az irodalomtudományok szemszögéből egészítette ki./mti/

--

bb. 70. prágába utazott

1 zs/tm/zs/1 l la

1968. december 16.

darvas józsef, az írószövetség elnöke és dobozy imre, a szövetség főtitkára. a csehszlovák fővárosban a magyar és a csehszlovák írószövetség kapcsolatának fejlesztéséről folytatnak tárgyalásokat./mti/

--

18.25/1 l

- 40 -

18³⁰ /
18⁴⁰ /

bb. 71. elhunyt horváth jeno színművész

1 pr/gk/zs/1 l la

1968. december 16.

hosszas szenvedés után, életének 58. évében elhunyt horváth jeno, jászai mari-díjas színművész, a madách színház tagja. a főiskola végzetével vidékre szerződött, s friss keletű diplomával a zsebében már sorra játszotta az ugynevezett „nagy” szerepeket. a vidéki színpadok sokrétű, gazdag játéklehetősége érlelte, csiszolta tehetségét, amelyet - a fővárosba kerülve - elsősorban az ifjúság számára kamatoztatott. tagja lett az uttörő színháznak, majd az ifjúsági színháznak. 1954-ben a madách színház szerződtette, s ez a színpad haláláig otthona lett.

a színházlátogatóknak máig ható élményt szerzett egy-egy alakításával. emlékezetes szerepe volt a „rokonok”, „kopjáss”, a „nora”, „helmerje”, a „kispolgárok”, „beszemenovja” s a tanner john házassága című darabból Ramsden figurája. két kedves szerepét hagyta ott, amikor súlyos betegsége másképp rágyújtott ágyba kényszerítette. a néző, péter apostola, s gergey bátyja „az áruló”-ban - nem lép többé színpadra.

művészetének tisztelői, pályatársai december 20-án péntek délután 3 órakor bucsuztatják a farkasréti temetőben./mti/

--

bb. 72. vöröskeresztes hét szombat helyen

vid fm/tr/1 l la

1968. december 16.

hétfőn vöröskeresztes hét kezdődött az ország első oktató kórházában, a szombat helyi markusovszky kórházban. dr. cselkó lászló igazgató megnyitója után dr. soóky lászló orvosvezető a magyar vöröskereszt főtitkár helyettese ünnepi beszédben méltatta a vöröskeresztes hét jelentőségét majd megtekintette a rekonstrukció alatt álló markusovszky-kórház több osztályát./mti/

--

18.35/1 l

- 41 -

18⁴⁰ /
18⁴⁰ /

bb. 73. befejeződtek a dunaujvárosi zenei napok

vid fm/tné/1 l la

1968. december 16.

az idei dunaujvárosi zenei napok utolsó hangversenyét hétfőn este tartották meg a dunai vasmű barátság uti művelődési házában. a záró hangversenyt „a kórusirodalom remekművei”, címmel a zeneművészeti főiskola kamarakórusa adta elő. /mti/

--

bb. 74. a pécsi egyetem 600 éves jubileumára írt zenemű bemutatójával zárult a pécsi zenei hét

vid fm/tr/1 l la

1968. december 16.

a december 6-16 között megrendezett pécsi zenei hét a „cantata humana”, című alkotás hétfői bemutatójával zárult. a zeneművet kósa györgy komponálta, a pécsi egyetem alapításának 600. évfordulójára. a pályadíjnyertes művet a pécsi filzharmónikus zenekar, a liszt ferenc kórus és hans kann zongoraművész közreműködésével, erdélyi miklós vezényletével adták elő a pécsi nemzeti színházban.

a hangverseny második részében mozart „f-dur”, zongoraversenyét és „requiem”, -jét adták elő. /mti/

--

18.40/1 l

- 42 -

18⁴⁰
16⁴²

b. 75. magyar - guineai árucseretorgalmi jegyzőkönyv

1e/1 l la

1968. december 16.

az 1969 évi magyar-guineai árucseretorgalmi jegyzőkönyvet hétfőn írta alá budapesten havas károly külkereskedelmi minisztérium osztályvezető helyettese és fadel ghussein kereskedelmi igazgató. /mti/

--

10 40

v

bb. 76. időjárásjelentés

gg/1 l la

1968. december 16.

a meteorológiai intézet jelelti hétfőn este 19 órakor:
a hideg tovább gyengül.

várható időjárás kedd estig: erősen felhős idő, többfelé, elsősorban a dunántúlon havazás, havaseső. mérsékelt, időnként, élénk déli, délnyugati szél. a hideg lassan tovább gyengül.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet kedden minusz 1- plusz 4 fok között. /mti/

--

bp. 77. nagy részvét mellett búcsúztatták el

gg/1 l la

1968. december 16.

munkatársai barátai és az egyetemi hallgatók hétfőn délután a farkasréti temetőben a tragikus hirtelenséggel 43 éves korában elhunyt dr. boros rezső egyetemi tanár, rektorhelyettest, a kertészeti egyetem gyümölcsstermesztési tanszékének vezetőjét. /mti/

--

19.38/1 l

- 43 -

19⁴⁰
12⁰⁰

bb. 78. kodály emlékest a zeneakadémián

k o l g k / z s / i l l a

1968. december 16.

a magyar állami hangversenyzenekar és a budapesti kórus hétfőn a zeneakadémián kodály-esttel emlékezett meg a zeneköltő születésének 86. évfordulójáról. vezényelt forrai miklós, közreműködött lászló margit, barlay zsuzsa, simándy józsef, bartha alfonsz, antalfy albert és margittay sándor. a nagy tetszéssel fogadott koncert műsorán a „missa brevis”, a „psalmus hungaricus”, és a „budavári te deum”, szerepelt. /mti/

bb. 79. baráti találkozó a koreai nagykövetségen

t f e / g g / z s / i l l a

1968. december 16.

a koreai népi demokratikus köztársaság tizpontos kormányprogramja megjelenésének első évfordulója alkalmából li dong szon, a koreai budapesti nagykövete hétfőn este baráti találkozó rendezett a nagykövetségen. az esten megjelentek erdélyi károly és bojti jános külügyminiszterhelyettesek, továbbá a külügyminisztérium több vezető beosztású munkatársa, a sajtó és a tájékoztatási szervek több vezető képviselője. a találkozó résztvevői megtekintették a folyó sodrában című koreai játékfilmet. /mti/

20.00/11

- v é g e -

2012

- 44 -

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ű l d i n i r e k

1968. december 17.

bb. 1. érdekes demográfiai vizsgálatok budapesten

i h i / g g / z s / i l l a

1968. december 17.

az emberi létartam növekedésének társadalmi gazdasági vetületeit vizsgálták a főváros illetékes szervei, s több figyelemreméltó megállapítást tettek. az orvostudomány fejlődésének eredményeként a századforduló elején budapesten csak minden húszodik, jelenleg viszont már mindenhatodik lakos hatvan évnél idősebb. egy másik demográfiai adat: a születések számának a századforduló óta bekövetkezett fokozatos visszaesésével a 15 éven aluli gyermekek aránya a lakosság számához képest országosan 44 százalékkal, budapesten 43 százalékkal csökkent. jelentősen megváltozott a családok összetétele is; általánosabbá vált a házaspárból, illetve a többségében egy-két gyermektől álló család típus. a gyermek nélküli és az egy gyermekes családok száma lényegesen megnövekedett, a három- és többgyermekeseké pedig országosan 20-ról 12 százalékra, budapesten 8-ról 6 százalékra csökkent. az átlagos életkor hosszabbodásával a munkaképes korhatár is kitolódott. amúgy kánan töltött életszakaszt a századforduló elején 32 éves korában, napjainkban viszont átlagosan 42-44 évet dolgozott az emberiség átlaga.

az életkor növekedésének számos gazdasági kihatása van. például a nyugdíj szempontjából például nagyfontosságú, hogy a nyugdíjkorhatárt elért dolgozók a további munkát választják-e, vagy a nyugdíjat. a statisztikák szerint a túlnyomó többség a nyugdíj mellett dönt. a múlt év második felében például a teljes nyugdíjkorhatár között a férfiak 68 százaléka 60 éves korában abbahagyta a munkát és mindössze 2 százaléka dolgozott 65 éves koráig.

öt népgazdasági ágazatban ez év tavaszán végzett felmérés szerint a budapesti szakmunkások és segédmunkások mintegy kétharmad része változatlanul 60 éves korban megválik munkahelyétől, kivételt csupán az adminisztratív beosztású férfiak képeznek: a 60. és a 63. életévük között nyugdíjba menők számáránya esztendőnként egyaránt nagyjából 20-20 százalék. /mti/

- 1 -